Kindlustusseltside Liit
Liikluskindlustuse Fond

KONKURENTSIÕIGUSE KORD

märts 2026

1 TAUST

Eesti Kindlustusseltside Liidu (EKsL) ja Eesti Liikluskindlustuse Fondi (LKF) põhitegevus eeldab liikmete koostööd.

Korra eesmärk on täpsustada reeglid vältimaks koostöö käigus konkurentsiõiguse rikkumist, sh konkurentsi märkimisväärselt piiravate kokkulepete sõlmimist.

Korda ei kohaldata LKF-i tegevusele, kus LKF täidab seadusest või halduslepingust tulenevat ülesannet.

2 KORD

1. Korda järgivad LKF, EKsL, nende liikmed, töötajad ja juhatuse liikmed.
2. Korda tuleb järgida nii inimestevahelises kommunikatsiooni kui andmetöötluse korral.
    a. Kommunikatsiooni näited.
        i. Volikogu, nõukogu, töögruppide töö ning muu EKsLi ja LKFi infovahetus.
        ii. EKsLi ja LKFi osalemine teiste organisatsioonide, näiteks nõuandvate rühmade, arutelufoorumite ja rahvusvaheliste organisatsioonide tegevustes.
        iii. Avalik kommunikatsioon.
    b. Andmetöötluse näited.
        i. Turustatistika kogumine, töötlemine ja avaldamine.
        ii. Kindlustustegevust (näiteks riskihindamist või kindlustusandja täitmise kohustuse olemasolu ja ulatuse väljaselgitamist) toetavate andmete vahendamine.
        iii. kesksete registrite ja digitaalsete lahenduste arendamine ja pakkumine (näiteks eesmärgiga tõhustada müügi- või kahjukäsitluse protsesse või toetada liikmete koostööd kahjuennetuses ja kindlustuskelmuste tuvastamisel).
3. EKsL ega LKF ei luba, toeta ega osale tegevustes, mis ei vasta konkurentsiõiguse normidele.
    a. EKsL ega LKF ei luba, toeta ega osale kokkulepitud konkurentsivastastes tegevustes ega aruteludes, mis käsitlevad äriliselt tundlikke teemasid osalejate vahel, sõltumata nende vormist.
    b. Liikmetel on vabadus teha sõltumatuid otsuseid äriliselt tundlike küsimuste osas.
    c. Liikmetelt ei nõuta ühegi standardi järgimist, välja arvatud need, mis on seadusest või õigusaktidest tulenevalt kohustuslikud.
4. Lubatud on infovahetus, mis ei ületa ärilist tavakäitumist. Ärilist tavakäitumist ületavad keelatud näited on:
    a. kokkulepped, arutelud või mitteavaliku info vahetamine äriliselt tundlikel teemadel, sh näiteks: hinnapõhimõtted, kindlustusmaksete määrad, kulud, marginaalid, allahindlused, riskihindamise mudelid, investeeringud ja strateegilised plaanid;

b. kokkulepped või arutelud turgude või klientide jagamise ja jaotamise kohta, aga ka uute turule sisenejate ühine takistamine;

c. kokkulepped või arutelud tehnoloogilise arengu piiramise või kontrollimise kohta;

d. kokkulepped või arutelud konkurentide, tarnijate või klientide boikoteerimise kohta;

e. kokkulepped või arutelud hangetel osalemise ning seal järgitava hinnastrateegia kohta.

5. Tegevuse lubatavuse kahtluse tekkimisel peab olukorda juhtumipõhiselt hindama.

a. Konkurentsiõiguse riive riski maandamise eest vastutab

i. uue tegevusvaldkonna lisandumisel EKsLi või LKFi juhatus,

ii. senise tegevusvaldkonna töös vastava valdkonna/töögrupi juht.

b. Infovahetus, mis on vajalik sellise hindamise läbiviimiseks, on lubatud.

c. Hindamisel kaalutakse, kas tegevusel on üleüldine kasulik mõju, mis ulatub kaugemale EKsLi või LKFi liikmete kasust. Sealhulgas hinnatakse kas:

i. see edendab majanduslikku või tehnilist progressi (nt efektiivsuse tõstmine, kulude vähendamine, uute tehnoloogiate kasutusele võtmine ja levitamine, kvaliteedi parandamine, turvalisuse suurendamine, valiku suurendamine);

ii. liikmete kliendid saavad sellest kasust õiglase osa (s.t positiivne mõju jõuab kliendini);

iii. ei kehtestata piiranguid, mis ei ole hädavajalikud (valitud on kõige vähem koormav piirang, mille kehtestamisel on eesmärgi saavutamine võimalik);

iv. ei kõrvaldata konkurentsi teenuse olulise osa suhtes (s.t säilib konkurents liikmete vahel).

3 RAKENDAMINE

6. Konkurentsiõiguse rikkumiste riski maandamine koosolekute (näiteks töögruppide, volikogu, nõukogu) korral:

a. Koosoleku kutses tuuakse välja koosoleku päevakord või koosolekul arutlusele tulev teema ja/või küsimus;

b. Kohtumine algab päevakorra tutvustamisega ning kohtumisest koostatakse kirjalikult taasesitamist võimaldavas vormis ülevaade (nt koosoleku slaidid, memo, protokoll, salvestis).

c. Kui arutlusele kerkivad teemad, mis on keelatud või mille osas ei ole kindel, kas selle käsitlemine on konkurentsiõigusega lubatud, tuleb koosoleku juhatajal koheselt küsimuse käsitlemine peatada kuni sellele konkurentsialase hinnangu andmiseni. Kui arutelu jätkub, tuleb koosolek viivitamatult lõpetada ning juhtumist tuleb koheselt teavitada EKsLi ja LKFi juhatust.

7. LKF-i ja EKsL-i juhatus avaldab lubatud ja lubamatu koostöö loetelu ning täiendab seda jooksvalt lähtuvalt juhtumitest ja tekkinud küsimustest.

8. Kõigile EKsLi ja LKFi töötajatele ja liikmete töötajatele võimaldatakse vähemalt kord aastas osalemist konkurentsiõigust ja käesolevat korda tutvustaval koolitusel.

9. Konkurentsihinnangu andmise tagab EKsL või LKF. Kui tekib kahtlus või küsimus, kas mingi tegevus või arutelu on kooskõlas konkurentsiõigusega palume võtta ühendust EKsLi/LKFi juhatusega.

LUBATUD JA LUBAMATU KOOSTÖÖ LOETELU[1]

Oleme loetlenud olukorrad ja tegevused, mida on konkurentsiõiguse valguses analüüsitud ning mille osas on veendutud, kas ja millistes piirides on tegevus lubatud.

Tegevusvaldkond	Kirjeldus	Risk
Kahjuennetus ja kelmuste tuvastamine	Lubatud on ühiste analüüside ja uuringute koostamine eesmärgiga tuvastada peamiseid kahjude põhjuseid ning leida ühiseid lahendusi nende ennetamiseks. Analüüside sisendi kogumisel tuleb võimalusel vältida andmete kogumist sellises detailsuses, mis on käsitletav ärisaladusena. Kui see on hädavajalik, siis tuleb tagada, et välditakse andmelekke riski. Analüüsi tulemusi tohib jagada üldistatud kujul.	Kõrge
Kesksete registrite ja digitaalsete lahenduste arendamine ja pakkumine	Kesksete registrite ja digitaalsete lahenduste arendamisel tuleb arvestada nii konkurentsiõigust, isikuandmete kaitset, küberturvalisust jne. Konkurentsi mõju hindamisel tuleb näiteks kaaluda, et: 1. lahendus tooks kasu kindlustusteenuse kliendile. a. Näiteks on lubatud ühiste kahjuregistrite ja kõrgenenud riskiga isikute registri (KRI) loomine ja sellelaadse teabe vahetamine kindlustuskelmuste ennetamise ja tuvastamise eesmärgil; b. Näiteks on lubatud ühiste tehniliste lahenduste kasutuselevõtt, mis võimaldavad kliendile kiiremat ja usaldusväärsemat teenust ja/või paremat kliendikogemust, nt avarii.ee; 2. valitud on minimaalselt konkurentsi piirav lahendus a. Tuleb arvestada, et kindlustussektor töötab suurte andmemassiividega, mistõttu tuleb eristada ligipääse andmebaasile tervikuna ja kasutusjuhtumi põhiselt. Andmed kogumis võivad olla käsitletavad ärisaladusena, erinevalt konkreetsest üksikpäringust. Näiteks kahjujuhtumite portfelli detailne info on reeglina käsitletav ärisaladusena. Päring konkreetse objekti kahjuajaloo osas ei pruugi seda olla. Seetõttu tuleb eristada lahenduse poolt andmete kogumist ning nende avaldamist turuosalistele. Näiteks võib andmetele ligipääsu piirata kindlate kasutusjuhtudega ja piirata päringute arvu, et säilitada konkurents kasutajate vahel. Näiteks tuleb andmemassiivide kaitsmiseks võtta kasutusele piisavad infoturbe meetmed; b. Tuleb arvestada, et sellistele lahendustele ligipääs ei tohi olla liikmetele ega avalikkusele kättesaadav viisil, mis toob kaasa ohu riskihindamise mudelite ühtlustumisele. 3. lahendusega liitumine ei tohi olla põhjendamatult piiratud a. liikmetel peab olema võimalus lahendusega liituda vabatahtlikkuse alusel ja ühtsetel põhimõtetel, s.t. säilib konkurents liikmete vahel b. põhjendatud juhul peab mitte-liikmetel olla võimalus lahendusega liituda makstes selle eest õiglast tasu, s.t. ei tegi ebaõiglast eelist liikmetele. c. lahendusega liitumiseks ei tohi reeglina olla nõuet astuda EKsL-i või LKF-i liikmeks, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.	Kõrge
Kindlustuspraktika ühtlustamine	Kindlustuspraktika ühtlustamise tegevuse eesmärk on selgitada kindlustusturu toimimist, senist praktikat ja lihtsustada eriarvamuste lahendamist. Näiteks aitab terminoloogia ühtlustamine kaasa turu usaldusväärsusele ning õiglasele ja ausale konkurentsile, kuna lihtsustab kliendi jaoks sobiva kindlustusteenuse valikut. Kindlustuspraktika avalikustatakse kodulehel. Kirjapandud tavad ei piira kindlustusandja õigust pakkuda kindlustusteenust enda valitud tingimustel ja viisil. ▪ Lubatud on arutada ja koostada põhimõtteid ja soovitusi (head tavad, metoodikad ja tingimusi[2)], mis põhinevad objektiivsetel kriteeriumitel ega puuduta konkurentsiparameetreid ega -tingimusi. Head tava vormivad ja muudavad nii õigusruumi muutused, kohtulahendid aga ka tavapärane turu ja teenuste areng. ▪ Lubatud on ühiste turvalisus- ja riskipõhimõtete, nt rahapesu tõkestamine, isikuandmete töötlemine vms, kehtestamine. Antud	Keskmine

[1] Tegemist on näidisloeteluga, mis ei ole EKsL-i ja LKF-i konkurentsiõiguse korra osa. LKF-i ja EKsL-i juhatus täiendab seda jooksvalt lähtuvalt juhtumitest ja tekkinud küsimustest.
[2] Vt https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52023XC0721(01) p 513 -514.

Tegevusvaldkond	Kirjeldus	Risk
	koostöö eesmärk on õigusaktidest tulenevate kohustuste nõuetekohane täitmine ja liikmete ning nende klientide turvalisuse ja usaldusväärsuse tagamine.	
Kindlustuse mainekujundus	Lubatud on kindlustussektori maine hoidmisele ja tõstmisele suunatud tegevus ja teavitustegevused, mis aitavad mõista kindlustusturu toimimist, erinevate turuosaliste rolle ning selgitada erinevate kindlustusliikide eripärasid. Vältida tuleb üleskutset tarbida või vältida konkreetse turuosalise teenuseid.	Keskmine
Kindlustusstatistika	Lubatud on statistika kogumine ja uuringute koostamine juhul, kui see on kooskõlas Euroopa Liidu suunistega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 kohaldatavuse kohta horisontaalkoostöö kokkulepete suhtes [3]. Sellise koostöö eesmärk on omada paremat ülevaadet Eesti kindlustusturu olukorrast ning trendidest. Näiteks hinnata turu arengut kindlustusliikide lõikes. Statistika avaldamine on lubatud, kui see on anonüümne, koondatud, ajalooline ja ei sisalda konkurentsitundlikku infot (nt hinnad, tariifid, või strateegiad) ning soodustab turu toimimist ja toob kasu klientidele (nt kindlustusvõtjad, soodustatud isikud, kindlustatud)..	Keskmine
Kindlustustegevuse toetamiseks andmete pakkumine ja vahendamine	1. Lubatud on andmete vahendamine kindlustusandjatele kindlustuse riskihindamiseks (näiteks varakindlustuse kahjustatistika). Kuna kindlustusriski hindamist teostavad vaid kindlustusandjad, siis on põhjendatud kasutusjuhu põhiselt piirata andmete kättesaadavust vaid neile. 2. Lubatud on kindlustusobjekti kohta andmete vahendamine, mille eesmärk lihtsustada müügiprotsessi kliendi jaoks. Näiteks andmed, mis võimaldavad veenduda, et kindlustusobjekt ei kuulu kindlustusvälistuse alla (terviseandmed elu-, õnnetuse- ja ravikindlustuse korral; kinnisvara objekti andmed varakindlustuse korral). Andmete vahendamisel on õigus küsida kasutajatelt tasu. Andmete vahendamisel tuleb lisaks konkurentsiõigusele pidada silmas ka isikuandmete kaitset, küberturvalisust, käideldavust ja andmekogude pidamist käsitlevate õigusaktide nõudeid. Nendest tulenevalt võib objektiivsetel põhjustel piirata andmete vahendamist konkreetsetele turuosalistele.	Keskmine
Kindlustusandjate koostöö kahjunõuete käsitlemisel	Lubatud on kehtestada eeskiri, mille esemeks on LKindIS sätestatud kahjustatud isiku kindlustusandja vastu esitatud nõuete käsitlemise ja täitmise käigus tekkivad fondi liikmete omavaheliste õiguste ja kohustuste ning omavahelise koostöö põhimõtted ja vaidluste lahendamise kord. Nimetatud eeskiri on vajalik liikluskindlustuse süsteemi toimise tagamiseks.	Madal
Koolitustegevus	Koolitustegevuse peamine eesmärk on toetada liikmete töötajate kompetentside arengut ning tagada, et nad oleksid kursis nii õiguslike, kindlustusalaste kui ka tehniliste teadmistega. Lubatud on ühise koolitustegevuse korraldamine. Kuna tegevust finantseeritakse EKsLi ja LKFi eelarvest, siis on õigus küsida tasu osalejatelt, kes ei ole EKsLi ja LKFi liikmed.	Madal
Lepitus	Lepitustegevuse korral on vaja tagada sõltumatus konkreetse kindlustusandja huvidest.	Madal
Õigusloomes ja poliitikakujunduses osalemine	Valdkonna eesmärk on kindlustusvaldkonna arengut ja õiglast konkurentsi soosiva õigusruumi soodustamine. Ühise esindamise eesmärk on mõjutada kindlustustegevuse tingimuste üldist parandamist ja tagada liikmete ning nende klientide huvide arvesse võtmine seadusandluses ja ametiasutuste tegevuses. ▪ Lubatud on liikmete ühiste huvide esindamine poliitikakujunduses ja partnersuhtes, nt teiste erialaliitudega. EKsL ja LKF käsitlevad huvikaitse tegevuses sektoriüleseid teemasid, mitte üksikettevõtete küsimusi. EKsL ja LKF jäävad tavalise, avatult, objektiivselt, läbipaistvalt ja mittediskrimineerivalt toimiva huvikaitse raamidesse. ▪ Lubatud on ühiste huvide kaitsmine õigusaktide väljatöötamisel, nt õigusaktide eelnõude kohta arvamuse avaldamine, parandusettepanekute tegemine, läbirääkimine, suhtlemine järelevalveasutustega või muude riigi- või kohaliku omavalitsuse asutustega.	Madal

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52023XC0721(01)